

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

Kinnitas:	Andres Kotsar	Juhatuse liige juhatuses esimehe ülesannetes	17.09.19
Koostas:	Aare Toon	Majandusteenistuse direktor	17.09.19
	Ees- ja perekonnanimi	Ametikoht	kuupäev

JÄÄTMEKÄITLUSEESKIRI

EESMÄRK

Eeskirja eesmärk on puhta ja tervisliku keskkonna tagamine Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikumi (edaspidi TÜ Kliinikum) haldusterritooriumil ning jäätmete taaskasutamise soodustamine.

KEHTIVUS

Käesolev eeskiri on kohustuslik kõigile TÜ Kliinikumi töötajatele ja TÜ Kliinikumi ruumide rentijatele (kui rendilepingus ei ole sätestatud teisiti).

VASTUTUS

Kohtadel vastutavad käesoleva eeskirja täitmise eest struktuuriüksuste juhid, ülemõed, ülemämmaemand, vanemõed, vanemlaborandid, vanemämmaemandad, proviisorid, majandusjuhatajad, üldperenaised, perenaised oma vastutusala piires ja rentnikud.

TÜ Kliinikumi jäätmekäitluse eest on üldvastutav isik majandusteenistuse keskkonnaosakonna juhataja.

TEGEVUSKIRJELDUS

1. Mõisted

- 1.1 Jäätmed on mis tahes vallasasi, mille valdaja on ära visanud, kavatseb seda teha või on kohustatud seda tegema.
- 1.2 Jäätmeseaduse § 6 järgi ohtlikud jäätmed on jäätmed, mis komisjoni määruse (EL) nr 1357/2014 lisas nimetatud vähemalt ühe ohtliku omaduse tõttu võivad olla ohtlikud inimese tervisele, varale või keskkonnale.
- 1.3 Meditsiinilised jäätmed on jäätmed, mis tekivad inimeste või loomade haiguste diagnoosimisel, ravimisel või nende haiguste vastasel immuniseerimisel, sellesuunalise uurimistöö käigus või bioloogiliste preparaatide testimisel ja tootmisel, välja arvatud jäätmed, mis kuuluvad ohtlike jäätmete hulka jäätmeseaduse mõistes.
Erikäitlust vajavateks meditsiinijäätmeteks loetakse ainult need jäätmed, mille loetelu on ära toodud meditsiiniliste jäätmete erikäitlemise juhendis, JKL - 61, p. 2. Erikäitlust mittevajavaid meditsiinilisi jäätmeid käsitletakse haigla olmejäätmetena (p. 1.4).
Meditsiiniliste jäätmete hulka ei loeta fotojäätmeid, ravimijäätmeid, kemikaalide jäätmeid, elavhõbedajäätmeid, radioaktiivseid ja tsütostaatiliste ravimite jäätmeid.
- 1.4 Haigla olmejäätmed on patsiendi elutegevuses või elukorralduses oma tarbimisomadused kaotanud mitteohtlikud esemed, ained või nende jäägid. Koristusjäätmed, mittetaaskasutatav paber, kipsijäätmed jne.
- 1.5 Biolagunevad jäätmed - toidujäätmed (toidu valmistamisel tekkinud jäätmed, toidu ülejäägid).

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

- 1.6 Taaskasutatavad jäätmed on jäätmed, mida saab uuesti kasutada toodangu valmistamiseks, energia tootmiseks või töö tegemiseks ning mille eesmärk on säästa looduslikku toorainet ja energiat, sest jäätmed on toormena juba korduvalt töödeldud.
- 1.7 Suurjäätmed on jäätmed, mis oma suurte mõõtmete tõttu ei sobi haigla olmejäätmete konteinerisse (vana mööbel jne).
- 1.8 Jäätmetekitaja on isik, kelle tegevuses tekivad jäätmed, või isik kelle sihipärase tegevuse tulemusel jäätmete olemus või koostis muutub.
- 1.9 Jäätmekäitlusleping on jäätmevaldaja ja jäätmekäitlusettevõtte kui töövõtja vahel sõlmitav kahepoolne leping, millega töövõtja võtab endale kohustuse jäätmete osaliseks või täielikuks käitlemiseks või vastava tegevuse vahendamiseks ning millega töövõtja muutub pärast tellija poolt jäätmete üleandmist jäätmevaldajaks, kui leping ei näe ette teisiti.

2. Jäätmekäitluse üldnõuded

- 2.1 Iga jäätmevaldaja (struktuuriüksus) peab olema teadlik oma valduses olevate jäätmete liigist, päritolust, jäätmekäitluse seisukohalt olulistest omadustest ja neist tulenevatest tervise- või keskkonnaohust.
- 2.2 Iga tegevuse juures tuleb rakendada kõiki sobivaid jäätmetekke vältimise ja jäätmete hulga vähendamise võimalusi, samuti kanda hoolt, et jäätmed ei põhjustaks ülemäära ohtu tervisele ja keskkonnale.
- 2.3 Jäätmetekitaja / jäätmevaldaja on kohustatud vältima ohtlike jäätmete segunemist omavahel või olmejäätmetega või muude ainete või asjadega.
- 2.4 Haigla olmejäätmeid kogutakse tekkekohas musta prügikotti ja viiakse oma haldusterritooriumil olevasse olmejäätmete konteinerisse. Olmejäätmete konteiner on halli värvi.
- 2.5 Pakendeid tuleb koguda liikide kaupa eraldi mahutitesse. Papp- ja kartongpakendi konteiner on sinist värvi. Segapakendi konteiner on kollast värvi.
- 2.6 Erikäitlust vajavate meditsiiniliste jäätmete käitlemine toimub vastavalt meditsiiniliste jäätmete erikäitlemise juhendile JKL – 61.
- 2.7 Ohtlikud jäätmed kogutakse tekkekohas nõuetekohastesse pakenditesse ja transporditakse TÜ Kliinikumi ohtlike jäätmete jäätmehoidlasse.
Ohtlike jäätmete tekkimisest osakonnas ning jäätmete üleandmise vajadusest jäätmehoidlasse on vajalik informeerida keskkonnaosakonda telefonidel 3 8491, 3 8490.
Kliinikum annab kõik punktis 4.3 toodud ohtlikud jäätmed üle ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavale jäätmekäitlusettevõttele.
- 2.8 TÜ Kliinikum kui jäätmevaldaja, sõlmib jäätmekäitluslepingu jäätmeluba ja/või ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omava firmaga, jäätmeregistris registreeritud jäätmekäitlejaga või taaskasutab või kõrvaldab jäätmed vastavalt jäätmeseaduse nõuetele.
- 2.9 TÜ Kliinikumi haldusterritooriumil korraldab jäätmehooldust majandusteenistuse keskkonnaosakond. Kontrolli teostavad kohtadel infektsioonikontrolliõed ja keskkonnaosakonna juhataja ja keskkonnaosakonna peaspetsialist.
- 2.10 Regulaarselt toimub töökeskkonna siseaudit, mille käigus kontrollitakse ka jäätmekäitluseeskirja nõuete täitmist. Töökeskkonna siseauditi teostavad töökeskkonna spetsialist, keskkonnaosakonna juhataja ja infektsioonikontrolli õde vastavalt töökeskkonna siseauditi teostamise juhendile (JKL –90).
- 2.10.1 Regulaarselt toimub erikäitlust vajavate meditsiiniliste jäätmete käitlemise nõuete täitmise (kollaste prügikottide märgistamine, sulgemine, jäätmete eraldi sorteerimine) ning vastavate jäätmehoidlate (asukohti vaata p.3.2 ja

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

3.4) korrashoiu kontroll. Kontrolli teostavad keskkonnaosakonna operaatorid, keskkonnaosakonna peaspetsialist ja keskkonnaosakonna juhataja.

- 2.11 Käesolevas eeskirjas sätestamata juhtudel tuleb lähtuda kehtivatest õigusaktidest.
- 2.12 Eeskirja täiendatakse või muudetakse lähtudes TÜ Kliinikumi tegevusest või uute jäätmekäitlusala tegevust reguleerivate seaduste ja määruste kehtestamisel.

3. Jäätmeheidlate ja taaskasutatavate jäätmekonteinerite asukohad

3.1 Ohtlike jäätmete jäätmeheidla

Asukoht: N. Lunini 8, keskkonnaosakond ja L. Puusepa 8, F korpus, 0 korrus, ruum nr F048 (jäätmed 1).

- 3.1.1 asukohas N. Lunini 8 toimub jäätmete vastuvõtt tööpäeviti kell 8.00-16.00;
- 3.1.2 asukohas L. Puusepa 8, F korpus, soklikorpus ruum nr F048 toimub jäätmete vastuvõtt ööpäevaringselt;

3.2 Patoloogiliste jäätmete jäätmeheidlate asukohad

- L. Puusepa 8, G korpuse soklikorpus, ruum 022;
- L. Puusepa 8, J korpus, 0 korrus, J 0182;
- L. Puusepa 2, soklikorpus, ruum nr 013.

Jäätmete vastuvõtt toimub ööpäevaringselt. Kui jäätmeruumi uks on suletud, siis võti asub jäätmetekitajate käes.

3.3 Radioaktiivsete jäätmete jäätmeheidla

Asukoht: L. Puusepa 8 F-korpuse soklikorpus, ruum nr F006.

Radioloogiateenistuse radioaktiivsete isotoopide osakond.

3.4 Erikäitlust vajavate meditsiiniliste jäätmete jäätmeheidlate asukohad

- L. Puusepa 8, A korpus, II korrus, ruum nr A241;
- L. Puusepa 8, A korpus, III korrus, ruum nr A345;
- L. Puusepa 8, A korpus, III korrus, ruum nr A324;
- L. Puusepa 8, A korpus, IV korrus, ruum nr A442;
- L. Puusepa 8, A korpus, VI korrus, ruum nr A642;
- L. Puusepa 8, B korpus, II korrus, ruum nr B219;
- L. Puusepa 8, F korpus, 0 korrus, ruum nr F048 (jäätmed 1);
- L. Puusepa 8, F korpus, III korrus, ruum nr F304;
- L. Puusepa 8, F korpus, IV korrus, ruum nr F404;
- L. Puusepa 8, F korpus, V korrus, ruum nr F502;
- L. Puusepa 8, F korpus, VI korrus, ruum nr F604;
- L. Puusepa 8, G korpus, soklikorpus, ruum nr 1022;
- L. Puusepa 8, G korpus, I korrus, ruum nr G1.131;
- L. Puusepa 8, G korpus, I korrus, ruum nr G1.135;
- L. Puusepa 8, G korpus, II korrus, ruum nr G1.1 230;
- L. Puusepa 8, G korpus, II korrus, ruum nr G1.2 234;
- L. Puusepa 8, G korpus, II korrus, ruum nr G1.3 233;
- L. Puusepa 8, G korpus, III korrus, ruum nr G1.2 348;
- L. Puusepa 8, G korpus, II korrus, ruum nr G2.243;
- L. Puusepa 8, G korpus, III korrus, ruum nr G2.368;
- L. Puusepa 8, H korpus, soklikorpus, ruum nr H005;
- L. Puusepa 8, H korpus, I korrus, ruum nr H112;
- L. Puusepa 8, H korpus, III korrus, ruum nr H312;
- L. Puusepa 8, H korpus, IV korrus, ruum nr H413;

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

- L. Puusepa 8, H korpus, V korrus, ruum nr H511;
- L. Puusepa 8, H korpus, VI korrus, ruum nr H611;
- L. Puusepa 8, G korpus, soklikorpus, ruum nr 022;
- L. Puusepa 8, J korpus, keldrikorpus, ruum nr J-1005;
- L. Puusepa 8, J korpus, keldrikorpus, ruum nr J-1079;
- L. Puusepa 8, J korpus, soklikorpus, ruum nr J 0091;
- L. Puusepa 8, J korpus, soklikorpus, ruum nr J 0098;
- L. Puusepa 8, J korpus, soklikorpus, ruum nr J 0179;
- L. Puusepa 8, J korpus, I korrus, ruum nr J 1061;
- L. Puusepa 8, J korpus, I korrus, ruum nr J 1073;
- L. Puusepa 8, J korpus, I korrus, ruum nr J 1173;
- L. Puusepa 8, J korpus, II korrus, ruum nr J 2082;
- L. Puusepa 8, J korpus, II korrus, ruum nr J 2155;
- L. Puusepa 8, J korpus, III korrus, ruum nr J 3092;
- L. Puusepa 8, J korpus, III korrus, ruum nr J 3132;
- L. Puusepa 8, J korpus, III korrus, ruum nr J 3137;
- L. Puusepa 8, K korpus, V korrus, ruum nr K 5001;
- L. Puusepa 8, K korpus, VI korrus, ruum nr K 6001;
- L. Puusepa 8, K korpus, VII korrus, ruum nr K 7001;
- L. Puusepa 8, K korpus, VIII korrus, ruum nr K 8001;
- L. Puusepa 8, K korpus, IX korrus, ruum nr K 9001;
- L. Puusepa 8, L korpus, V korrus, ruum nr L 5053;
- L. Puusepa 8, L korpus, VI korrus, ruum nr L 6036;
- L. Puusepa 8, L korpus, VII korrus, ruum nr L 7055;
- L. Puusepa 8, L korpus, VIII korrus, ruum nr L 8052;
- L. Puusepa 8, L korpus, IX korrus, ruum nr L 9051;
- L. Puusepa 1A, soklikorpus, ruum nr 0028;
- Riia 167, soklikorpus, ruum B017;
- N. Lunini 6, B korpuse soklikorpus, ruum nr B0025;
- L. Puusepa 2, soklikorpus, ruum nr 013;
- J. Kuperjanovi 1, õuealal olev abihoone;
- Raekoja plats 6, I korrus, ruum nr 105;
- Raja 31, soklikorpus, ruum nr A0045;
- L. Puusepa 6, soklikorpus, ruum nr 034a.

3.5 Ravimijääkide kogumiskohad

- L. Puusepa 8, F korpus, 0 korrus, ruum nr F048 (jätmed 1);
- L. Puusepa 8, G korpus, soklikorpus, ruum nr 022;
- L. Puusepa 8, J korpus, ruum J-1 005;
- L. Puusepa 8, J korpus, ruum J-1 079;
- L. Puusepa 6, soklikorpus, ruum nr 034a;
- L. Puusepa 1A, soklikorpus, ruum nr 0028;
- Raja 31, soklikorpus, ruum nr A0045;
- Riia 167, soklikorpus, ruum nr B017;
- Kuperjanovi 1, õuealal olev abihoone;
- N. Lunini 6, B korpuse soklikorpus, ruum nr B0025.

Ravimijääkide kogumiskohad (jätmeruumid) on lukustatud. Ravimijääkide kotte ja kanistreid võivad kogumisruumidesse viia AINULT JÄÄTMED TEKITANUD OSAKONNA TÖÖTAJAD.

Aadressil L. Puusepa 8 asuvad ravimijääkide kogumisruumid:

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

- kogumisruumid on videovalve all;
- kogumisruumidesse saab siseneda AINULT läbipääsukaardiga.

Teistel aadressidel asuvad ravimijääkide kogumisruumid:

- kogumisruumi võti asub osakonnas.

3.6 Tsütostaatiliste jäätmete (s.h. tsütostaatiliste ravimijääkide) kogumiskohad

- L. Puusepa 8, F korpus, 0 korrus, ruum nr F048 (jäätmed 1);

3.7 Pakendite kogumiskonteinerite asukohad

3.7.1 Papp- ja kartongpakendite kogumiskonteinerite asukohad

- L. Puusepa 8 F korpus; 0 korrus, ruum F050 (jäätmed 3);
- L. Puusepa 8 A korpus, 0 korrus, ruum A019;
- L. Puusepa 1A;
- L. Puusepa 2;
- N. Lunini 6;
- Raja 31;
- Riia 167;
- J. Kuperjanovi 1;
- Raekoja plats 6;
- L. Puusepa 6.

3.7.2 Segapakendite kogumiskonteinerite asukohad

- L. Puusepa 8 F korpus; 0 korrus, ruum F050 (jäätmed 3);
- L. Puusepa 8 A korpus, 0 korrus, ruum A019;
- L. Puusepa 1A;
- L. Puusepa 2;
- N. Lunini 6;
- Raja 31;
- Riia 167;
- J. Kuperjanovi 1;
- L. Puusepa 6.

3.8 Biolagunevate jäätmete kogumiskohad

- L. Puusepa 8 köögihoovis;
- L. Puusepa 1a olme pressi kõrval.

3.9 Lisainfo

- 3.9.1 keskkonnaosakonnast, N. Lunini 8, tel 3 8491, 3 8490; mjkeskkonnaosakond@kliinikum.ee.
- 3.9.2 haigla olmejäätmete pakendamiseks kasutatavad prügikotid tuleb tellida majandusteenistuse majanduslaost, L. Puusepa 8, tel 8135; 3 8135; nadezda.lauk@kliinikum.ee.
- 3.9.3 erikäitlust vajavate meditsiiniliste jäätmete pakendamiseks kasutatavad kollased erimärgistusega prügikotid, teravate-torkivate jäätmete konteinerid ja plastikust kotisulgurid tuleb tellida majandusteenistuse majanduslaost, L. Puusepa 8, tel 8135; 3 8135; nadezda.lauk@kliinikum.ee.
- 3.9.4 tsütostaatiliste jäätmete (s.h. tsütostaatiliste ravimijääkide) pakendamiseks kasutatavad punased erimärgistusega prügikotid tuleb tellida majanduslaost, L. Puusepa 8, tel 8135; 3 8135; nadezda.lauk@kliinikum.ee.

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

- 3.9.5 ravimijääkide pakendamiseks kasutatavad pruunid erimärgistusega prügikotid tuleb tellida majandusteenistuse majanduslaost, L. Puusepa 8, tel 8135; 3 8135; nadezda.lauk@kliinikum.ee.
- 3.9.6 ravimijääkide kogumiseks vajalikud erimärgistusega konteinerid tuleb tellida majanduslaost, L. Puusepa 8, 8135, 3 8135, nadezda.lauk@kliinikum.ee.
- 3.9.7 ravimijääkide kogumiseks erimärgistusega konteineris kasutamiseks vajalikud absorbendid tuleb tellida majanduslaost, L. Puusepa 8, 8135, 3 8135, nadezda.lauk@kliinikum.ee.
- 3.9.8 erikäitlust vajavate meditsiiniliste jäätmete kogumiseks vajaminevaid prügikotistatiive tuleb tellida majandusteenistuse majanduslaost, L. Puusepa 8, tel 8135; 3 8135; nadezda.lauk@kliinikum.ee.
- 3.9.9 pakendite kogumiseks (papp- ja kartongpakend, segapakend) kasutatavad läbipaistvad prügikotid tuleb tellida majandusteenistuse majanduslaost, L. Puusepa 8, tel 8135; 3 8135; nadezda.lauk@kliinikum.ee.
- 3.9.10 biolagunevate jäätmete pakendamiseks kasutatavaid biolagunevaid jäätmekotte tuleb tellida majandusteenistuse majanduslaost, L. Puusepa 8, tel 8135; 3 8135; nadezda.lauk@kliinikum.ee.
- 3.9.11 delikaatset infot sisaldava dokumentatsiooni ja vanapaberi kogumiskaste tuleb tellida majandusteenistuse majanduslaost, L. Puusepa 8, tel 8135; 3 8135; nadezda.lauk@kliinikum.ee.
- 3.9.12 info jäätmeringi veograafiku kohta 3 8491, 3 8490, mjkeskkonnaosakond@kliinikum.ee.

4. Jäätmete pakendamine ja transportimine

4.1 Meditsiinilised jäätmed

4.1.1 Erikäitlust mittevajavad meditsiinilised jäätmed

4.1.1.1 Haigla olmejäätmed

- 4.1.1.1.1 Patsiendi elutegevuses või elukorralduses oma tarbimisomadused kaotanud mitteohtlikud esemed, ained või nende jäägid. Koristusjäätmed, mittetaaskasutatav paber, kipsijäätmed jne.
- 4.1.1.1.2 Olme- ja taaskasutatavate jäätmete sorteerimise ja pakendamise tabel vt lisa 3.

4.1.1.2 Biolagunevad jäätmed

- 4.1.1.2.1 Biolagunevate jäätmete kogumismahutisse võib panna tahkeid biolagunevaid köögi- ja sööklajajäätmeid. Biolagunevad jäätmed tuleb paigutada kogumismahutisse biolagunevas jäätmekotis või paberkotis. Biolagunevate jäätmete kogumismahutisse ei tohi panna vedelaid ja kompostimiseks kõlbmatuid jäätmeid (nt suured kondid, toiduõli, supid, kastmed ja muud vedelad toidud ja toiduained; piim, hapupiim ja kõik muud vedelikud). L. Puusepa 8 tsentraalköögis on toidujäätmete ladustamiseks eraldi konteinerid, kuhu tuleb vastavad jäätmed toimetada. Teistes üksustes tuleb kasutada toidujäätmete äraviskamiseks olmejäätmete konteinereid.
- 4.1.1.2.2 Biolagunevate jäätmete kogumiskonteinerite asukohti vaata punkt 3.8.

4.1.2 Erikäitlust vajavad meditsiinilised jäätmed

- 4.1.1.1 Vere, vereproduktide, muude kehavedelike ja eritistega küllastunud materjalid pakendatakse tekkekohas erimärgistusega kollastesse prügikottidesse vältides keskkonna objektide ja koti välispinna saastumist, samuti tervishoiutöötaja naha ja riiete saastumist. Prügikott suletakse kindlalt spetsiaalse plastiksulguriga, kotile märgitakse jäätmed tekitanud osakonna nimi ja jäätmete nimetus ning hoiustatakse

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

lähimas jäätmehoidlas (vt. käesoleva juhendi punkt 3.4), kus asuvad erimärgistusega kollaste kaantega jäätmekonteinerid. Koti välispinna saastumise või koti purunemise korral asetatakse see koos sisuga uude kollasesse prügikotti. Eritiste plekkide eemaldamisel juhendatakse Mikroorganismide haiglasise leviku vältimise juhendist (JKL-52). Täitunud prügikott suletakse plastiksulguriga, märgistatakse jäätmetekitaja nimega ning toimetatakse üksuse juures olevasse jäätmehoidlasse, kus asuvad erimärgistusega kollaste kaantega jäätmekonteinerid.

4.1.1.2 Saastunud ja kasutamata terariistad pakendatakse tekkekohas järgides ohutusnõudeid terariistade kasutamisel (JKL-17) ühekordse kasutusega spetsiaalsesse kollasesse konteinerisse vältides konteineri välispinna saastumist ja pakendaja naha vigastumist. Protseduuri tegemisel peab teravate jäätmete konteiner olema kaeulatuses. Teravad jäätmed tuleb pärast kasutamist koheselt ära visata. Süstlanõela kaitse tagasi panek pärast nõela kasutamist on keelatud. Teravate jäätmete konteinerid tuleb sulgeda ja utiliseerida, kui nad on kolmveerandtäis. Kanistri või konteineri välispinna saastumisel vere ja teiste kehavedelike pritsmetega, juhendatakse Mikroorganismide haiglasise leviku vältimise juhendist (JKL-52).

4.1.1.2.1 Spetsiaalseid konteinereid peab olema piisaval hulgal, need peavad olema vajadusel transporditavad (protseduuri toimumise kohta viimiseks). Täitunud jäätmenõu suletakse korralikult, ning asetatakse lähimal asuvasse kollasesse jäätmekotti ning toimetatakse koos kollase jäätmekotiga lähimasse jäätmehoidlasse, kus asuvad erimärgistusega kollaste kaantega jäätmekonteinerid

4.1.1.3 Patoloogilised jäätmed pakendatakse tekkekohas erimärgistusega kollastesse prügikottidesse vältides koti välispinna saastumist. Prügikott suletakse kindlalt spetsiaalse plastiksulguriga, kotile märgitakse jäätmed tekitanud osakonna nimi ja jäätmete nimetus ning hoiustatakse lähimas patoloogiliste jäätmete jäätmehoidlas. Patoloogiliste jäätmete kogumiskohtade asukohti vaata punkt 3.2.

4.1.1.4 Erikäitlust vajavate meditsiiniliste jäätmete kogumiseks tuleb kasutada metallist, jalgpedaaliga ja kaanega prügikotistatiivi.

4.1.1.5 Erikäitlust vajavate meditsiiniliste jäätmete sorteerimise ja pakendamise tabel vt lisa 1.

4.2 Pakendijäätmed

4.2.1 Papp- ja kartongpakendid

4.2.1.1 ajalehed, reklaamlehed, ajakirjad, kataloogid, paberist ja papist kaustikud, trükiga ja puhas kirja- ning joonistuspaber, ümbrikud, ilma kaaneta raamatud, paberkotid, muu kontoripaber, pappkastid, muud puhtad paberpakendid;

4.2.1.2 Koguda tekkekohas selleks ettenähtud pappkasti. Kasti täitumisel tühjendada sisu läbipaistvasse prügikotti ning seejärel viia koos läbipaistva prügikotiga tekkekohast üksuse haldusterritooriumil olevasse vanapaberikonteinerisse.

4.2.1.3 Suured pappkastid tuleb enne konteinerisse panekut lahti võtta. NB! Paber- ja kartongpakendid ei tohi sisaldada ümbertöötlemist segavaid aineid.

4.2.1.4 Lisainfo saamiseks pöörduda oma üksuse majandusjuhataja poole.

4.2.1.5 Paber- ja kartongpakendite kogumiskonteinerite asukohti vaata punkt 3.7.1.

4.2.2 Segapakendid

4.2.2.1 plastist infusioonipudelid, puhastusvahendite, desinfektsioonivahendite pudelid ja kanistrid, plastist joogitopsid, plastnõud ja –karbid, kilekotid, pakkekile, muud plastpakendid, tetrapakendid (nt piima, mahla jne tetrapakendid), joogipudelid, kilekotid, toidu- ja joogipakendi metallkaaned ja –korgid, konservkarbid- ja purgid, jogurti- ja võitopsid; õli-, ketšupi ja majoneesipudelid jne;

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

- 4.2.2.2 pakendid, mis koosnevad mitmest pakendiliigist (nt operatsioonitarvikute puhtad pakendid);
- 4.2.2.3 Kõik kogutavad segapakendid peavad olema TÜHJAD, PUHTAD, LISADetailideta (infusioonisüsteemid tuleb eemaldada).
- 4.2.2.4 Koguda tekkekohas eraldi läbipaistvasse prügikotti. Segapakendid tuleb asetada koos läbipaistva prügikotiga haldusterritooriumitel asuvasse segapakendi kogumiskonteinerisse.
- 4.2.2.5 Segapakendite kogumiskonteinerite asukohti vaata punkt 3.7.2.

4.2.3 Klaaspakendid

- 4.2.3.1 värvilised ja värvitud klaaspudelid ja – purgid, muu värvitu ja värviline klaaspakend, ravimite klaasist pakendid;
 - 4.2.3.2 Kõik kogutavad klaaspakendid peavad olema TÜHJAD, PUHTAD, LISADetailideta (infusioonisüsteemid tuleb eemaldada).
 - 4.2.3.3 Koguda tekkekohas eraldi kogumismahutisse (eesmärgiga et klaas suuri segapakendite kotte katki ei teeks), kuid täitunud mahutid tuleb tühjendada üksuste haldusterritooriumitel asuvasse segapakendite kogumiskonteinerisse.
 - 4.2.3.4 Majapidamisklaas (akna- ja ukseklaas) kuulub haigla olmejäätmete hulka ja seda ei tohi panna segapakendite kogumiskonteinerisse.
 - 4.2.3.5 Segapakendite kogumiskonteinerite asukohti vaata punkt 3.7.2.
- 4.2.4 Olme- ja taaskasutatavate jäätmete sorteerimise ja pakendamise tabel vt lisa 3.

4.3 Ohtlikud jäätmed

4.3.1 Ravimijäätmed ja –jäägid

4.3.1.1 Üldised nõuded ravimijäätmete/jääkide käitlemise kohta

- 4.3.1.1.1 Osakonna ravimite käitlemisega seotud töötajad jälgivad ravimite väliseid muutusi ja kõlblikkusaega. Kui märgatakse, et ravimi pakend, märgistus või infoleht ei vasta nõuetele või sisaldab väära või eksitavat teavet, eraldatakse antud ravim teistest ning teavitatakse probleemi Apteeki.
- 4.3.1.1.2 Kõik ravimid, mis ei vasta kvaliteedinõuetele või mille kõlblikkuse aeg on möödas (aegunud) või mille kasutamine on Eesti Vabariigis keelustatud või mis mõnel muul põhjusel ei leia sihipärast kasutamist on **kõlbmatud ravimid** ning neid tuleb käidelda kooskõlas antud dokumendi ja juhendiga Ravimite käitlemise kord (PKL-107).
- 4.3.1.1.3 Patsientide isiklikud ravimid, mis on aegunud või mida patsient enam ei vaja, kõrvaldatakse patsiendi nõusolekul käibelt sarnaselt teiste kõlbmatute ravimitega.
- 4.3.1.1.4 Ravimijäägid on esmasest pakendist eemaldatud ravimid, mida ei ole ette nähtud aja jooksul patsiendile manustatud (vt Ravimite manustamiseks ettevalmistamise juhend (JKL-140) ja Ravimite käitlemise kord (PKL-107) punkti 7). Ravimijäägid on pakendist välja võetud, poolitatud või purustatud suukaudsed ravimid, mis pole leidnud kasutamist, lisaks manustamiseks ettevalmistatud kuid manustamata jäänud süste- või infusiooniravimid ja nende jäägid.

4.3.1.2 Kõlbmatud ravimid

- 4.3.1.2.1 Kõlbmatud ravimid eraldatakse koheselt kasutusel olevatest ravimitest ja paigutatakse selleks mõeldud ja märgistatud kohta. Osakonnas peab olema määratud selleks ettenähtud koht, mis on vastavalt markeeritud ja kirjeldatud Kliinikumi DHSis Osakonna ravimite käitlemise ruumikaardil (teabekaartide all). Hoiutingimused peavad välistama kõlbmatute ravimite taas sattumise käibesse ning tagama inimeste ja keskkonna ohutuse.

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

- 4.3.1.2.2 Kõlbmatuid ravimeid ei tohi kasutada mitte mingitel eesmärkidel. Kõlbmatud ravimid on ohtlikud jäätmed ja nende käitlus toimub antud dokumendi ja juhendi Ravimite käitlemise kord (PKL-107) alusel.
- 4.3.1.2.3 Originaalpakendis aegunud ravimid tagastatakse Ravimite mahakandmise-üleandmise akt (VKL-106) alusel Apteeki. Akt sisaldab järgmisi arvestuseks vajalikke andmeid: ravimi nimetus, toimeaine sisaldus, tootja, partinumber, kõlblikkusaeg, kogus ja käibelt kõrvaldamise põhjus. Akti üks eksemplar jääb Apteegile, teine osakonnale. Akt köidetakse kronoloogilises järjekorras kausta "Kõlbmatud ravimid" ja säilitatakse kolm aastat.
- 4.3.1.2.4 Apteek kogub osakondadest tagastatud kõlbmatud ravimid erimärgistusega pruuni jäätmekotti. Jäätmekoti täitumisel markeerib nimega „Apteek“ ja kott transporditakse vastavasse jäätmeruumi (konteinerite asukohti vaata punkt 3.5)
- 4.3.1.2.5 Apteek annab kõlbmatud ravimid üle keskkonnaosakonnale koos vormistatud kliinikumisese ohtlike jäätmete saatelehega (VKL-324.).
- 4.3.1.2.6 Hulgimüügiettevõtte või Ravimiameti tagasikutsumisteate alusel käibelt kõrvaldatavad ravimid kantakse maha sarnaselt aegunud ravimitele (vt punkt 4.3.1.2), märgistatakse ja eraldatakse käibel olevatest ravimitest ning antakse üle edasiseks käitlemiseks Apteegile. Apteek tagastab ravimid vastavalt tagasikutsumise teatises antud juhistele.
- 4.3.1.3 Kõlbmatute (aegunud) eriarvestusele ja arvestusele kuuluvate ravimite käitlemine**
- 4.3.1.3.1 Kõlbmatuid eriarvestusele ja arvestusele kuuluvad ravimeid tuleb Apteegile tagastamiseni säilitatakse vastavalt ette antud nõuetele (vt Ravimite käitlemise kord (PKL-107) punkt 9), seejuures tuleb välistada nende manustamine patsientidele. Samuti tuleb pidada nende kohta kuni Apteegile üleandmiseni arvestust (vt Ravimite käitlemise kord (PKL-107) punkt 9).
- 4.3.1.3.2 Kõlbmatud eriarvestusele ja arvestusele kuuluvad ravimid tuleb enne Apteegile üle andmist Kliinikumi Ravimite mahakandmise-üleandmise akti (VKL-106) alusel osakonna eriarvestusraamatust maha kanda. Eriarvestusele kuuluvate ravimite mahakandmisakte säilitatakse koos teiste eriarvestuse dokumentidega 5 aastat.
- 4.3.1.3.3 Kõlbmatuid eriarvestusele ja arvestusele kuuluvad ravimeid tuleb Apteegis hävitamiseni säilitada vastavalt ette antud nõuetele. Samuti tuleb pidada nende kohta kuni Jäätmekäitlejale üleandmiseni arvestust (Narkootiliste ja psühhotropsete ainete käitlemise, arvestuse ning aruandluse juhend sa TÜK apteegis (JAP-28).
- 4.3.1.3.4 Apteek annab kõlbmatud eriarvestusele ja arvestusele kuuluvad ravimid hävitamiseks üle vastavat õigust omavale jäätmekäitlusettevõttele.
- 4.3.1.3.5 Kõlbmatute eriarvestusele ja arvestusele kuuluvate ravimite üleandmisel jäätmekäitlusettevõttele vormistatakse lisaks ohtlike jäätmete saatekirjale „Ravimite hävitamiseks üleandmise akt“ milles märgitakse üle antava ravimi nimetus, tootja nimi, ravimipartii number, kogus, ravimid hävitamiseks üle andnud isiku ja ravimid vastu võtnud isiku nimi. Üleandmist ja vastuvõtmist kinnitatakse allkirjade ja kuupäevaga. Akt koostatakse kahes eksemplaris, millest üks jääb Apteegile ja teine jäätmekäitlusettevõttele.
- 4.3.1.3.6 Eriarvestusele kuuluvate ravimite mahakandmisakte säilitatakse koos teiste eriarvestuse dokumentidega 3 aastat
- 4.3.1.4 Ravimijäägid**
- 4.3.1.4.1 Ravimijääkide kogumiseks tuleb kasutada spetsiaalset erimärgistusega ravimijääkide mittetaasavatavat **konteinerit** ning spetsiaalset erimärgistusega pruuni **jäätmekotti**.

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

- 4.3.1.4.1.1 Spetsiaalse erimärgistusega ravimijääkide KONTEINERI PÕHJA ON KOHUSTUSLIK PANNA ABSORBENT. Konteineri TÄITUMISEL TULEB KONTEINER MÄRGISTADA OSAKONNA NIMEGA, konteineri kaas tuleb korrektselt lõplikult sulgeda (ei ole enam avatav).
- 4.3.1.4.1.2 Spetsiaalse erimärgistusega pruuni JÄÄTMEKOTI PÕHJA ON KOHUSTUSLIK PANNA ABSORBENT. Jäätmekoti täitumisel TULEB KOTT MÄRGISTADA OSAKONNA NIMEGA, sulgeda korrektselt plastiksulguriga
- 4.3.1.4.2 Ravimijääkide puhul tuleb kanistrisse panna:
- 4.3.1.4.2.1 manustamiseks ettevalmistatud suukaudsed ravimid, mis ei ole leidnud kasutamist (poolitatud või purustatud suukaudsed ravimid);
- 4.3.1.4.2.2 süste- ja infusioonilahuste ettevalmistamisel kasutatud ampullid koos jääkidega (k.a. tühjad ampullid).
- 4.3.1.4.3 Ravimijääkide puhul tuleb ravimijääkide kotti panna:
- 4.3.1.4.3.1 manustamiseks ettevalmistatud, kuid kasutamata jäänud süste- või infusioonravimid ja nende jäägid viaalides,
- 4.3.1.4.3.2 ravimiga koosolev taara (pakendid, v.a. ampullid)
- 4.3.1.4.4 Täitunud ravimijääkide konteinerid ja kotid tuleb transportida keldris olevasse jäätmeruumi (konteinerite asukohti vaata punkt 3.5).
- 4.3.1.4.5 Punktis 3.5 toodud ravimijääkide kogumiskohad (jäätmeruumid) on lukustatud. Ravimijääkide kotte ja kanistreid võivad kogumisruumidesse viia AINULT JÄÄTMED TEKITANUD OSAKONNA TÖÖTAJAD.
- 4.3.1.4.5.1 Aadressil L. Puusepa 8 asuvad ravimijääkide kogumisruumid on videovalve all ning kogumisruumidesse saab siseneda AINULT läbipääsukaardiga.
- 4.3.1.4.5.2 Teistel aadressidel asuvad ravimijääkide kogumisruumide võti asub osakonnas.
- 4.3.1.4.6 Ravimijääkide käitlemise tabel vt lisa 2.
- 4.3.1.5 Eriarvestusele ja arvestusele kuuluvate ravimijääkide käitlemine**
- 4.3.1.5.1 Osakonnas esmasest pakendist välja võetud ja kõlbmatuks muutunud eriarvestusele ja arvestusele kuuluvaid ravimijääkmeid tuleb hävitada tekkekohas nõuete kohaselt.
- 4.3.1.5.2 Eriarvestusele ja arvestusele kuuluvate ravimijääkide kogumiseks kasutada samasid kogumisanumaid, mis ravimijääkide kogumisel (vt punkte 4.3.1.4.1.1 ja 4.3.1.4.1.2). Spetsiaalse erimärgistusega ravimijääkide mittetaasavatavat konteineri puhul on KONTEINERI PÕHJA KOHUSTUSLIK PANNA ABSORBENT. Konteineri TÄITUMISEL TULEB KONTEINER MÄRGISTADA OSAKONNA NIMEGA, konteineri kaas tuleb korrektselt lõplikult sulgeda (ei ole enam avatav). Pruuni erimärgistusega jäätmekoti puhul on JÄÄTMEKOTI PÕHJA KOHUSTUSLIK PANNA ABSORBENT. Jäätmekoti täitumisel TULEB KOTT MÄRGISTADA OSAKONNA NIMEGA, sulgeda korrektselt plastiksulguriga
- 4.3.1.5.3 Eriarvestusele ja arvestusele kuuluvate ravimijääkide puhul tuleb ravimijääkide kanistrisse panna:
- 4.3.1.5.3.1 manustamiseks ettevalmistatud suukaudsed eriarvestusele ja arvestusele kuuluvad ravimid, mis ei ole leidnud kasutamist (poolitatud või purustatud suukaudsed ravimid);
- 4.3.1.5.3.2 manustamiseks ettevalmistatud, kuid manustamata jäänud süste- või infusioonravimid ja nende jäägid. Süstlas, viaalis ja ampullis olev kasutamata lahus tuleb konteinerisse süstida või valada tühjaks;
- 4.3.1.5.3.3 tühjaks valatud ampullid;

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

4.3.1.5.3.4 tühjad viaalid

4.3.1.5.4 Eriarvestusele ja arvestusele kuuluvate ravimijääkide puhul tuleb ravimijääkide kotti panna:

4.3.1.5.4.1 tühjad süstlad koos selle juurde kuuluvate lisasüsteemidega.

4.3.1.5.5 Täitunud ravimijääkide konteinerid ja kotid tuleb transportida hoone keldris olevasse jäätmeruumi (konteinerite asukohti vaata punkt 3.5)

4.3.1.5.6 Punktis 3.5 toodud ravimijääkide kogumiskohad (jäätmeruumid) on lukustatud. Ravimijääkide kotte ja kanistreid võivad kogumisruumidesse viia AINULT JÄÄTMED TEKITANUD OSAKONNA TÖÖTAJAD.

4.3.1.5.6.1 Aadressil L. Puusepa 8 asuvad ravimijääkide kogumisruumid on videovalve all ning kogumisruumidesse saab siseneda AINULT läbipääsukaardiga.

4.3.1.5.6.2 Teistel aadressidel asuvad ravimijääkide kogumisruumide võti asub osakonnas.

4.3.1.5.7 Ravimijääkide käitlemise tabel vt lisa 2.

4.3.1.6 **Tsütostaatilise ravimid ja ravimijäägid**

4.3.1.6.1 Käibelt kõrvaldatud tsütostaatilise, toksilise jm ohtliku toimega ravimid või nende pakendid tuleb võimalusel pakendada kohapeal Seal Safe (SS) süsteemi kasutades ning täiendavaks transportimiseks pakendada punasesse erimärgistusega prügikotti. Kui ei ole võimalik kasutada SS süsteemi, siis pakendatakse nimetatud jäätmed tekkekohas punasesse prügikotti ning transpordiks täiendavalt pappkasti. Pakendid peavad olema märgistatud täiendava sildiga „TSÜTOSTAATILISE RAVIMI JÄÄGID“.

4.3.1.6.2 Pakend TULEB MÄRGISTADA OSAKONNA NIMEGA.

4.3.1.6.3 Tsütostaatiliste ravimite jäägid, mis on pakendatud ja märgistatud nõuetekohaselt, viiakse tekkejärgselt tsütostaatiliste jäätmete konteinerisse. Konteinerite asukohti vaata punkt 3.6.

4.3.1.6.4 Ravimijääkide käitlemise tabel vt lisa 2.

4.3.2 **Tsütostaatilised jäätmed**

4.3.2.1 Patsientide hooldamisel kuni 48 tundi peale tsütostaatikumi manustamist järgitakse erinõudeid. Tsütostaatikume saanud patsiendi kehavedelikega saastunud ühekordsed vahendid on keskkonnale ohtlikud ja tuleb eraldi käidelda.

4.3.2.2 Sidumismaterjal, ühekordsed kindad, põlled, ühekordsed linad, neerukausid, pesemiskindad, tühjendatud uriinikotid, drenid jne, mis on protseduuri käigus kokku puutunud tsütostaatiliste ravimitega pakendada koheselt õhukindlasse spetsiaalsesse SEAL SAFE prügikasti, seejärel pakendada täiendavalt punasesse spetsiaalse märgistusega prügikotti. Prügikott tuleb sulgeda plastiksulguriga. Uriinikotid, drenid ja muud vahendid, mis sisaldavad rohkesti kehavedelikke, tühjendatakse tualettpotti madalal kõrgusel vältides pritsmete tekkimist. Seejärel suletakse tualettpoti kaas ning lastakse kaks korda vett peale.

4.3.2.3 Pakend TULEB MÄRGISTADA OSAKONNA NIMEGA.

4.3.2.4 Tsütostaatilised jäätmed viiakse tekkejärgselt tsütostaatiliste jäätmete konteinerisse, mis asuvad struktuuriüksuste erikäitlust vajavate meditsiiniliste jäätmete jäätmehoidlates. Jäätmehoidlate asukohta vaata punkt 3.6

4.3.3 **Kemikaalide jäätmed**

4.3.3.1 Kemikaalide jäätmed koguda suletavasse mittepurunevasse vastava märgistusega anumasse, mis ei reageeri kemikaaliga.

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

- 4.3.3.2 Võimalusel kasutada kemikaali originaalpakendit, millel on säilinud originaalmärgistus.
- 4.3.3.3 Kemikaalide jäätmed selekteerida erinevate liikidena. Iga liik eraldi anumas!
- 4.3.3.4 Kemikaalide andmed pakendil peavad olema selgelt loetavad. Kohustuslikud andmed: kemikaali nimetus, valmistaja või importija nimi, aadress, ohutunnus, riski kirjeldus, ohutusnõuete kirjeldus.
- 4.3.3.5 Pakend markeerida "KEMIKAALIDE JÄÄTMED". Markeering peab sisaldama veel andmeid jäätmetekitaja, kliinik/teenistus + osakond kohta ning pakkimise kuupäeva. Jäätmete üleandmine tuleb vormistada ohtlike jäätmete saatelehega, vorm VKL-324.
- 4.3.3.6 Ohtlike jäätmete transportimine ning üleandmine ohtlike jäätmete jäätmehoidlasse tuleb täiendavalt kokku leppida telefonil 38 491, 38 490.

4.3.4 Elavhõbedajäätmed

- 4.3.4.1 Elavhõbedajäätmed tekivad purunenud või vanadest termomeetritest ning elavhõbedat sisaldavatest reagentidest. Siia kuuluvad ka amalgaamijäätmed.
- 4.3.4.2 Kogutakse tekkekohal plastik- või klaaspurki, mille kork peab tihedalt sulguma. Kogumisenõu peab olema veega täidetud nii, et vesi katab elavhõbeda (vajalik aurustumise vältimiseks).
- 4.3.4.3 NB! Erineval kujul esinevat elavhõbedat sisaldavad jäätmed tuleb hoida üksteisest eraldi.
- 4.3.4.4 Pakend markeerida "ELAVHÕBEDAJÄÄTMED". Markeering peab sisaldama veel andmeid jäätmetekitaja, kliinik/teenistus + osakond kohta ning pakkimise kuupäeva. Jäätmete üleandmine tuleb vormistada ohtlike jäätmete saatelehega, vorm VKL-324.
- 4.3.4.5 Ohtlike jäätmete transportimine ning üleandmine ohtlike jäätmete jäätmehoidlasse tuleb täiendavalt kokku leppida telefonil 38 491, 38 490.

4.3.5 Kasutatud elavhõbedalambid, s.h. säästupirnid

- 4.3.5.1 Kasutusest kõrvaldatud halogeentorud, päeavalguslambid ning elavhõbedalambid valgustitest.
- 4.3.5.2 Kasutamiskõlbmatud elavhõbedalambid panna suletavasse pappkasti või originaalpakendisse nii, et lambid ei puruneks. Pakend markeerida "ELAVHÕBEDALAMBID". Markeering peab sisaldama veel andmeid jäätmetekitaja, kliinik/teenistus + osakond kohta ning pakkimise kuupäeva. Jäätmete üleandmine tuleb vormistada tehnikateenistuse tehnosüsteemide osakonna töötaja poolt ohtlike jäätmete saatelehega, vorm VKL-324.
- 4.3.5.3 Ohtlike jäätmete transportimine ning üleandmine ohtlike jäätmete jäätmehoidlasse tuleb täiendavalt kokku leppida telefonil 38 491, 38 490.

4.3.6 Kasutatud (aegunud) või riknenud akud ja patareid

- 4.3.6.1 Pakendada pappkasti ja markeerida "AEGUNUD AKUD JA PATAREID". Markeering peab sisaldama veel andmeid jäätmetekitaja, kliinik/teenistus + osakond kohta ning pakkimise kuupäeva. Jäätmete üleandmine tuleb vormistada ohtlike jäätmete saatelehega, vorm VKL-324.
- 4.3.6.2 Ohtlike jäätmete transportimine ning üleandmine ohtlike jäätmete jäätmehoidlasse tuleb täiendavalt kokku leppida telefonil 3 8491, 3 8490.

4.3.7 Kasutuselt kõrvaldatavad infotehnoloogilised seadmed ja meditsiiniaparatuur

- 4.3.7.1 Kasutuselt kõrvaldatavad infotehnoloogilised seadmed (arvutid, monitorid, printerid jne) peavad olema informaatikateenistuse spetsialistide poolt üle kontrollitud ja vormistatud vastav dokumentatsioon. Seejärel tuleb vormistada aparatuuri

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

- üleandmiseks jäätmekäitluseks ohtlike jäätmete saateleht VKL-324 ning võtta ühendust keskkonnaosakonnaga telefonidel 3 8491, 3 8490.
- 4.3.7.2 Kasutuselt kõrvaldatav muu meditsiinilise aparatuur (monitorid, muud aparaadid jne) peab olema tehnikateenistuse meditsiinitehnika inseneride poolt üle kontrollitud ja vormistatud vastav dokumentatsioon. Seejärel tuleb vormistada aparatuuri üleandmiseks jäätmekäitluseks ohtlike jäätmete saateleht VKL-324 ning võtta ühendust keskkonnaosakonnaga telefonidel 3 8491, 3 8490.
- 4.3.7.3 Täiendav informatsioon ja kokkuleppimine kasutuselt kõrvaldatavate infotehnoloogiliste seadmete ja meditsiiniaparatuuri äraveoks toimub keskkonnaosakonna kaudu telefonidel 3 8491, 3 8490.
- 4.3.8 Radioaktiivsed jäätmed**
- 4.3.8.1 Kasutusest kõrvaldatud ravi- ja diagnostilise otstarbega radioaktiivsed ained ning kiirgusallikatega kokkupuutunud ained ja esemed (kindad, paber, linad jt).
- 4.3.8.2 Jäätmed pakendada kiirguskindlasse säilituspakendisse, mis markeerida "RADIOAKTIIVSED JÄÄTMED", lisada ka radioaktiivse aine ohumärk. Pakend tuleb kindlalt sulgeda. Markeering peab sisaldama veel andmeid jäätmetekitaja, kliinik/teenistus + osakond kohta ning pakkimise kuupäeva.
- 4.3.8.3 Edasi hoitakse neid jäätmeid isotoopdiagnostika osakonna radioaktiivsete ainete hoidlas, L. Puusepa 8, F-korpus, soklikorrus, ruum nr F 006.
- 4.3.8.4 Pärast poolestusaja lõppu kontrollitakse jäätmeid dosimeetriliselt ja kui kiirgustase ei ületa looduslikku fooni käsitletakse erinevate jäätmeliikide edasist käitlemist vastavalt jäätmekäitluseeskirjale PKL-89.
- 4.4 Muud jäätmed**
- 4.4.1 Kasutuks muutunud delikaatseid isikuandmeid sisaldavad andmekandjad**
- 4.4.1.1 kasutuks muutunud delikaatseid isikuandmeid sisaldavad andmekandjad on: dokumentatsioon, röntgenfilmid, flopickettad, CD-RW, magnetlindid, jm;
- 4.4.1.2 Hävitamisele kuuluvad delikaatseid isikuandmeid sisaldavad andmekandjad tuleb hoida kõrvalistele isikutele kättesaadamatus kohas (lukustatud ruumis, seifis, raudkapis); delikaatseid isikuandmeid sisaldav dokumentatsioon tuleb purustada tekkekohale lähimas paberipurustajas või selle võimaluse puudumisel võtta ühendust keskkonnaosakonna juhatajaga, tel 3 8491. Kui ei ole võimalik kohapeal paberipurustajas purustada hävitamisele kuuluvat delikaatseid isikuandmeid sisaldavat dokumentatsiooni, tuleb need pakendada pappkasti ning markeerida "DISKREETNE VANAPABER". Markeering peab sisaldama veel andmeid jäätmetekitaja, kliinik/teenistus + osakond kohta ja anda need üle hävitamisele saatmiseks jäätmekeskusesse asukohaga N. Lunini 8. Jäätmete transportimine ning üleandmine jäätmekeskusesse tuleb täiendavalt kokku leppida telefonil 3 8491, 3 8490.
- 4.4.1.3 Kasutuks muutunud delikaatseid isikuandmeid sisaldavad flopickettad, CD-RW, tuleb üle anda hävitamisele saatmiseks keskkonnaosakonda asukohaga N. Lunini 8. Jäätmete transportimine ning üleandmine jäätmekeskusesse tuleb täiendavalt kokku leppida telefonil 3 8491, 3 8490.
- 4.4.1.4 Delikaatseid isikuandmeid sisaldavad magnetlindid tuleb üle anda hävitamisele saatmiseks jäätmekeskusesse asukohaga N. Lunini 8. Jäätmete transportimine ning üleandmine jäätmekeskusesse tuleb täiendavalt kokku leppida telefonil 3 8491, 3 8490.
- 4.4.1.5 Kõik hävitamisele määratud andmekandjad, mis on üle antud keskkonnaosakonnale, saadetakse edasi hävitamisele litsentsi omavale andmekandjate hävitusfirmale.

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

- 4.4.1.6 Hävitamisele kuuluv arhiivi dokumentatsioon antakse hävitamiseks üle lepingulise teenusena litsentsi omavale andmekandjate hävitusfirmale.
- 4.4.1.7 Delikaatseid isikuandmeid sisaldavaid andmekandjaid tuleb hävitada ainult käesoleva eeskirja p.4.4.1 kohaselt.

4.4.2 Vanametallijäätmed

- 4.4.2.1 Täpsem informatsioon ja kokkuleppimine vanametalli äraveoks toimub lepitakse kokku keskkonnaosakonnaga, telefonidel 3 8491, 3 8490.

4.4.3 Suurjäätmed

- 4.4.3.1 Täpsem informatsioon ja kokkuleppimine suurjäätmete kogumiseks ja äraveoks toimub keskkonnaosakonna kaudu telefonidel 3 8491, 3 8490.

VIITED

Jäätmeseadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/102072019004>
Pakendiseadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/113032019103>
Kemikaaliseadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/112122018044>
Töötervishoiu ja tööohutuse seadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/113032019177>
Kiirguseseadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/126062018010>
Isikuandmete kaitse seadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/104012019011>
Ravimiseadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/113032019140>
Ravimiamet juhend ravimikäitlejale: <http://ravimiamet.ee/ravimite-havitamine>
Jäätmete liigitamise kord ja jäätmenimistu <https://www.riigiteataja.ee/akt/118122015014>
Ohtlike jäätmete ja nende pakendite märgistamise kord <https://www.riigiteataja.ee/akt/119122015004>
Tartu Linna Jäätmehoolduseeskiri <https://www.riigiteataja.ee/akt/406072018025>
Ravimite käitlemise kord PKL-107;
Ravimite säilitamise juhend JKL –70;
Narkootiliste ja psühhotroopsete ainete käitlemise, arvestuse ning aruandluse juhend Kliinikumi apteegis JAP-28;
Ravimite mahakandmise/üleandmise akt VKL-106;
Tsütoosatikumide käitlemise juhend JKL-145;
Kasvajatevastaste ravimite käitlemisel tekkinud saastuse likvideerimise juhend JKL-141;
Kasvajatevastaste ravimitega toimunud õnnetusjuhtumi raport VKL-277;
Mikroorganismide haiglasisesse leviku vältimise juhend JKL–52;
Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikumi jäätmeluba L.JÄ/326767;
Meditiiniliste jäätmete erikäitlemise juhend JKL–61;
Kliinikumi sisene ohtlike jäätmete saateleht VKL-324;
Töökeskonna siseauditi teostamise juhend JKL–90;

Lisad:

- LISA 1. Erikäitlust vajavate meditsiiniliste jäätmete sorteerimine ja pakendamine
LISA 2. Ravimijääkide käitlemine
LISA 3. Olme- ja taaskasutatavate jäätmete sorteerimine ja pakendamine
LISA 4. Näidised pakendamiseks
LISA 5. Kliinikumisisene ohtlike jäätmete saateleht VKL-324

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

LISA 1. Erikäitlust vajavate meditsiiniliste jäätmete sorteerimine ja pakendamine

KOLLANE ERIMÄRGISTUSEGA TORKEKINDEL KANISTER	KOLLANE ERIMÄRGISTUSEGA PRÜGIKOTT
• haavaõmblusniit koos nõelaga • nõelad • vere jt. kehavedelikega saastunud süstlad, mille nõel on kinnitatud korpuse külge (insuliinisüstlad jne) • skalpelliterad • veenipunktsiooni komplekt • lantsetid • i/v kateetrid ja kanüülid • trocar ja epitsüstoomi punktsiooni nõelad	• aspiratsioonikateetrid, intubatsioonitorud • aspiratsioonikotid • angiograafia tarvikud • analüüside katsutid (kasutatud/kasutamata) • hingamisaparaadi filtrid • ühekordsed kasutatud hingamisvoolikud • kusepõie kateetrid • <u>tühjendatud</u> uriinikotid • hemodialüüsi süsteem ja <u>tühjendatud</u> kogumiskott • peritoneaaldialüüsi süsteem ja <u>tühjendatud</u> kogumiskott • haavadreen koos kogumisnõuga (ei tühjendata) • pleuradreen koos kogumisnõuga (ei tühjendata) • nasogastraalsond ja tühjendatud kogumiskott • verega tugevalt saastunud kindad, mütsid, maskid, neerukausid jne. • verised operatsioonipiirkonna katmismaterjalid • verekotid ja vereülekanDESüsteemid • kasutatud i/v infusiooni süsteemid • süstalde korpused (kui ei sisalda ravimijääke)

KOLLASED KANISTRID JA KOLLASED PRÜGIKOTID TULEB SULGEDA NÕUETEKOHASELT!

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

LISA 2. Ravimijääkide käitlemine

ERIAVESTUSELE JA ARVESTUSELE KUULUVATE RAVIMITE JÄÄGID	
 RAVIMIJÄÄKIDE KONTEINERISSE PANE: - manustamiseks ettevalmistatud suukaudsed eriarvestusele ja arvestusele kuuluvad ravimid, mis ei ole leidnud kasutamist (poolitatud või purustatud suukaudsed ravimid); - manustamiseks ettevalmistatud, kuid manustamata jäänud süste- või infusioonravimid ja nende jäägid. - tühjad ampullid ja viaalid Pane tähele! - süstlas, viaalis ja ampullis olev kasutamata lahus tuleb konteinerisse süstida või valada tühjaks	 PRUUNI RAVIMIJÄÄKIDE KOTTI PANE: tühjad süstlad koos selle juurde kuuluvate lisasüsteemidega (süstal, infusioonisüsteem, perfuusoriliin)
KÕIKIDE TEISTE RAVIMITE JÄÄGID	
 RAVIMIJÄÄKIDE KONTEINERISSE PANE: - manustamiseks ettevalmistatud suukaudsed ravimid, mis ei ole leidnud kasutamist (poolitatud või purustatud suukaudsed ravimid) - tühjad ja ravimijääkidega ampullid	 PRUUNI RAVIMIJÄÄKIDE KOTTI PANE: - manustamiseks ettevalmistatud, kuid manustamata jäänud süste- või infusioonravimid ja nende jäägid, koos nende juurde kuuluvate lisasüsteemidega (süstal, infusioonisüsteem, perfuusoriliin) - ravimiga koosolev taara (pakendid, v.a. ampullid)
TSÜTOSTAATILISED JÄÄTMED	
 PUNASESSE TSÜTOSTAATILISTE JÄÄTMETE KOTTI PANE: - manustamiseks ettevalmistatud, kuid manustamata jäänud lahustatud ja/või lahjendatud ravimi ravimijäägid - kõik ravimi manustamisega kokku puutunud ühekordsed tarvikud Esmalt pakenda SEAL SAFE süsteemi, seejärel punasesse kotti!	

Pane tähele!

- Ravimijääkide konteineri ning koti põhja **ON KOHUSTUSLIK PANNA ABSORBENT!**
- Täitunud ravimijääkide konteineri kaas tuleb korrektselt lõplikult sulgeda (ei ole enam avatav).
- Täitunud ravimijääkide konteiner ning kott tuleb märgistada osakonna nimega.
- Täitunud ravimijääkide konteiner ja kott tuleb transportida hoone keldris olevasse lukustatud jäätmete kogumisruumi **OSAKONNA ENDA TÖÖTAJA** poolt.
- Elektrolüütide poolikud lahusepudelid tühjendada kanalisatsiooni, eemaldada infusioonisüsteema ja tühi pakend panna segapakendikonteinerisse!

LISAINFO TEL: 731 8490, 731 8491 KESKKONNAOSAKOND N. LUNINI 8

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

LISA 3. Olme- ja taaskasutatavate jäätmete sorteerimine ja pakendamine

OLMEJÄÄTMED	PAPP- JA KARTONGPAKENDID	SEGAPAKENDID
KONTEINERISSE SOBIVAD: -koristusjäätmed -mittetaaskasutatav paber -kipsijäätmed -mähkmed -hügieenisidemed -pehmepaber (nt kätekuivatuspaber) -kilesussid -elektripirnid (v.a. säästupirnid) -määratud pakendid -penoplast -verega mittaastunud isikukaitsevahendid	KONTEINERISSE SOBIVAD: -ajalehed -reklaamlehed -ajakirjad -kataloogid -paberist ja papist kaustikud -trükiga ja puhas kirja- ning joonistuspaber -ümbrikud -ilma kaaneta raamatud -paberkotid -pakkepaber -muu kontoripaber -pappkastid- ja karbid -lamineerimata kartong -lainepapp -muud puhtad paberpakendid	KONTEINERISSE SOBIVAD: -plastist infusioonipudelid -puhastusvahendite-, desinfektsioonivahendite pudelid ja kanistrid -plastist joogitopsid -plastnõud ja -karbid -kilekotid -pakkekile -muud plastpakendid -metallist konservpakendid -plekist joogipakendid -muud metallpakendid -tetrapakendid (nt piima-, mahla- ja jogurtipakendid), -mitmest pakendiliigist koosnevad pakendid (nt operatsioonitarvikute pakendid) -värvilised ja värvitud klaaspudelid ja –purgid -muu värvitu ja värviline klaaspakend -ravimite klaasist pakendid
	KÕIK PAKENDID PEAVAD OLEMA TÜHJAD JA PUHTAD NING ILMA LISADETAILIDETA!	KÕIK PAKENDID PEAVAD OLEMA TÜHJAD JA PUHTAD NING ILMA LISADETAILIDETA (NT INFUSIOONISÜSTEEMID TULEB EEMALDADA)!
PAKENDA MUSTA PRÜGIKOTTI!	PAPPKASTID VÕTA LAHTI! PAKENDA LÄBIPAISTVASSE PRÜGIKOTTI!	PAKENDA LÄBIPAISTVASSE PRÜGIKOTTI!
KONTEINERISSE EI SOBI: -tühjad ja puhtad pakendid -patareid -säästupirnid -ohtlike ainete saastunud jäätmed	KONTEINERISSE EI SOBI: -delikaatset infot sisaldav dokumentatsioon -määratud ja vettinud paber ja papp -fooliumi või kilet sisaldav paber, papp ja kartong (nt mahlapakid) -pehmepaber (nt tualettpaber, kätekuivatuspaber) -mähkmed -hügieenisidemed -foolium -kopeerpaber -penoplast -ohtlike ainete saastunud pakendid	KONTEINERISSE EI SOBI: -määratud või toodet sisaldavad segapakendid -kummist tooted -hügieenisidemed -mähkmed -aerosoolipakendid (nt õhuvärskendaja) -penoplast -akna- ja lehtklaas -valguslambid ja elektripirnid -eriotstarbelised klaasid -peegelklaas -keraamika ja portselan (nt toidunõud) -ohtlike ainete saastunud pakendid -pandipakendid

KÕIK OHTLIKUD JÄÄTMED JA DELIKAATSET INFOT SISALDAVAD ANDMEKANDJAD TULEB ÜLE ANDA KESKKONNAOSAKONNALE!

OHTLIKE JÄÄTMETE SAATEKIRJA VORMI VKL-324 PEAB TÄITMA JÄÄTMED TEKITANUD OSAKOND!

LISAINFO TEL: 731 8490, 731 8491 KESKKONNAOSAKOND N. LUNINI 8

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

LISA 4. Näidised pakendamiseks

Erikäitlust vajavad meditsiinilised jäätmed (kott statiivil ja torkekindlad kanistrid)

Ravimijäägid (kott statiivil ja ravimijääkide kanister)

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

Tsütotstaatlised jäätmed (kott statiivil ja Seal Seaf süsteem)

Delikaatset infot sisaldava dokumentatsiooni ja vanapaberi kogumiskastid

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

Pakendid (vanapaber, segapakend) Eraldi kottidesse!

Tähis	PKL-89
Viide	JKL-61
Versioon	12

LISA 5. Kliinikumi sisene ohtlike jäätmete saateleht VKL-324

JÄÄTMETEKITAJA		KUUPÄEV:
Kliinik/teenistus:		
Osakond:		
Kontaktisiku nimi ja amet:		
Telefon, e-post:		
Kontaktisiku allkiri:		
ÜLEANTAVATE JÄÄTMETE NIMETUSED JA KOGUSED		
NIMETUS	KOGUS (tõmba õigele ühikule ring ümber)	
1.		tk/kg/l
2.		tk/kg/l
3.		tk/kg/l
4.		tk/kg/l
5.		tk/kg/l
JÄÄTMETE VASTUVÕTJA (Täidab vastuvõtja)		
Majandusteenistuse keskkonnaosakond		
Vastuvõtja nimi ja amet:		
Vastuvõtja allkiri:		
----- LÕIKEJOON		
ÜLEANTAVATE JÄÄTMETE NIMETUSED JA KOGUSED		Jäab jäätmetekitajale
NIMETUS	KOGUS (tõmba õigele ühikule ring ümber)	
1.		tk/kg/l
2.		tk/kg/l
3.		tk/kg/l
4.		tk/kg/l
5.		tk/kg/l
JÄÄTMETE VASTUVÕTJA		
Majandusteenistuse keskkonnaosakond		
Vastuvõtja nimi ja amet:		
Vastuvõtja allkiri:	Kuupäev:	